

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова

2024 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІОКУЛЬТУРНИЙ ПРОЄКТ

підготовки магістрів

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Філософія

спеціальності 033 Філософія

галузі знань 03 Гуманітарні науки

ВИКЛАДАЧІ: Бутченко Тарас Іванович, д.філос.н., проф., зав. кафедри філософії, публічного управління та соціальної роботи; Бойко Петро Анатолійович, к.і.н., доц. кафедри філософії, публічного управління та соціальної роботи

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри філософії, публічного
управління та соціальної роботи

Протокол № 1 від "29" серпня 2024 р.
Завідувач кафедри філос., публ. упр. та соц. роб.

(підпис)

Т.І. Бутченко
(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

І.Ю. Чайка

(підпис)

(ініціали, прізвище)

2024 рік

Зв'язок з викладачем:

Е-mail: tiberuus17@gmail.com / aquilonon@ukr.net

Телефон: 0997913417 / 0506197343

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення); Viber за номером 0997913417

Кафедра: філософії, публічного управління та соціальної роботи, 316 ауд., 4 корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а

1. Опис навчальної дисципліни

Метою проходження освітнього компоненту «Соціокультурний проєкт» є набуття і розвиток знань, вмінь і навичок із розробки, реалізації та оцінки соціокультурних проєктів, що сприятиме зміцненню здатності генерувати нові філософські ідеї та смисли та практично їх реалізовувати для забезпечення збереження та відновлення України в умовах війни.

Основні завдання компоненту: розвиток здатності ідентифікувати актуальні соціогуманітарні проблеми, набуття вміння визначати проєктні цілі та завдання, планувати реалізацію проєкту, зокрема, за допомогою складення бюджету, дизайну проєктної команди та інформаційного супроводу, визначати форми моніторингу та оцінки проєктної діяльності, обґрунтовувати індикатори її успішності, планувати заходи із управління ризиками, проводити презентацію власного проєкту у режимі пітчінгу.

Компонент має практичний характер і спонукатиме до творчої аналітично-конструктивної діяльності, націленої на розвиток вмінь і навичок з документального оформлення проєктів із вирішення актуальних завдань зі збереження та відновлення українського суспільства в умовах війни.

У концептуальному, інформаційному і логічному плані даний **курс тісно пов'язаний** з такими дисциплінами, як «Актуальні проблеми культурознавства», «Методики критичного мислення», «Теорія практичної філософії», «Футурологія».

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	Денна форма здобуття освіти
Статус компоненту	Обов'язковий
Семестр	3-й
Кількість кредитів ECTS	4
Кількість годин	120
Самостійна робота	120 год.
Консультації	Особисті – вівторок, з 15:00 до 16:20, IV корпус, ауд. 316; Дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю Запис на консультації: tiberuus17@gmail.com
Вид підсумкового семестрового контролю:	Захист проєкту
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15632

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи Оцінювання
<p>ПРН13. Розробляти і реалізовувати наукові та/або прикладні проекти у сфері філософії та з дотичних міждисциплінарних проблем.</p> <p>ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>ЗК4. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.</p> <p>ЗК5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).</p> <p>ЗК 7. Здатність розробляти проекти та управляти ними.</p> <p>СК1. Здатність використовувати історико-філософську спадщину в осмисленні та розв'язанні дослідницьких проблем.</p> <p>СК2. Усвідомлення зв'язків філософської спеціалізації з іншими інтелектуальними й гуманітарними практиками.</p> <p>СК3. Здатність формулювати та аргументувати актуальні філософські ідеї, доказово й обґрунтовано викладати результати дослідження.</p> <p>СК6. Здатність здійснювати аналіз, оцінку і прогнозування соціальних, політичних, економічних та культурних процесів із застосуванням фахових знань.</p> <p>СК9. Здатність здійснювати аналітичне обґрунтування та інформаційно-організаційний супровід професійної діяльності</p>	<p>Ідентифікація соціокультурної проблеми, обґрунтування її актуальності; побудова древа проблем і древа цілей; планування реалізації соціокультурного проекту (розробка бюджету, дизайн команди); документальне оформлення соціокультурного проекту підготовка та проведення презентації соціокультурного проекту, його захист</p>
<p>ПРН16. Ефективно здійснювати аналітичне обґрунтування та інформаційно-організаційний супровід професійної діяльності.</p> <p>ЗК3. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p> <p>СК11. Вміння аналізувати певну наукову проблему, залучати необхідні для цього знання, методики, джерела і досягати самостійних пізнавальних результатів</p> <p>СК13. Здатність ініціювати соціокультурні зміни, пов'язані в тому числі і з особливостями буття українського суспільства у період війни і повосенної відбудови.</p>	<p>Генерування проектної ідеї (мозкові штурми, зокрема, у режимі синектики, коучінг, методика «потужних питань» та ін.); планування заходів із моніторингу та оцінки успішності проекту, визначення індикаторів успішності відповідно до Глобальних цілей сталого розвитку ООН; планування інформаційного супроводу проектної діяльності; планування заходів із управління ризиками та оцінки сталості соціально-проектних змін.</p>

4. Рекомендації до самостійної роботи з підготовки та презентації соціокультурного проєкту

4.1 Обов'язкові компоненти соціокультурного проєкту:

- 1) назва проєкту;
- 2) опис команди проєкту;
- 3) визначення цілей, завдань, цільової групи і бенефіціарів;
- 4) обґрунтування актуальності проблеми, яку вирішує;
- 5) календарний план заходів;
- 6) опис партнерів;
- 7) бюджет;
- 8) опис заходів щодо контролю та моніторингу виконання проєкту;
- 9) опис заходів інформаційної підтримки;
- 10) визначення можливих ризиків та складання плану заходів щодо їх зменшення.

4.2 Технічні вимоги до оформлення Times News Roman, 14 шрифт, 1,5 інтервал.
Мінімальний обсяг – 15 сторінок. Максимальний – 30.

4.3 Рекомендації до змістового наповнення:

4.3.1 Назва проєкту не повинна містити більше, ніж 10 слів. Вона має відповідати характеру та спрямованості проєкту і мати креативний характер.

4.3.2 У описі команди проєкту слід визначити професійні ролі, виконання яких потрібне для проєкту, та визначити представників команди відповідальних за їх виконання. Важливо забезпечити відповідність їхньої освіти, кваліфікації досвіду тим ролям, виконання яких передбачається. У випадку відсутності у команди осіб з відповідним досвідом рекомендується визначити зовнішніх фахівців, залучення яких потрібно для успішного виконання проєкту.

Слід пам'ятати, що грантодавців цікавить підґрунтя мотивації (background) учасників соціокультурного проєкту, оскільки вже у цій частині можна виявити «випадкових», «кабінетних» заявників, які насправді не розуміють аудиторії проєкту та шляхів отримання конкретних соціально значущих результатів.

4.3.3 Опису цілей і завдань проєкту має передувати чітке визначення очікуваного обсягу його цільової аудиторії та бенефіціарів.

Цільова аудиторія (англ. target groups) – групи людей (учасники заходів, клієнти, отримувачі послуг та ін.), на яких буде здійснено безпосередній вплив у зв'язку з реалізацією основної мети соціокультурного проєкту. В описі проєкту слід зазначити кількісні та якісні показники цільової аудиторії проєкту. Важливо вказати яким чином Ви плануєте залучати цільові

групи.

Приклад:

«5 представників, приймаючих ОТГ Запорізької області, 5 – загальноосвітніх шкіл, 5 – соціальних служб, 5 – громадських організацій, що працюють із сім'ями та дітьми з числа ВПО у Запорізькій області, всього 20 осіб, стануть учасниками очної 3-хденної тренінгової програми з підвищення кваліфікації за компетенціями, необхідними для реалізації програми культурної інклюзії сімей і дітей ВПО. Для залучення цих груп планується розсилка офіційного запрошення для ОТГ, соціальних служб, навчальних закладів, громадських організацій через звернення до Запорізької обласної ради, департаменту соціального захисту населення і департаменту освіти і науки Запорізької обласної адміністрації».

Кінцеві бенефіціари (від. фр. *benefice* — прибуток, користь) – соціальні групи, категорії населення, що отримують користь, певні вигоди від реалізації проекту в довгостроковій перспективі на рівні всього суспільства або його частини.

Приклад:

«Орієнтовно 3000 внутрішньо-переміщених осіб отримують можливість зберегти власну культурну самобутність та реалізувати свій потенціал в ОТГ Запорізької області».

4.3.4 Приступаючи до ХАРАКТЕРИСТИКИ ЦІЛЕЙ І ЗАВДАНЬ рекомендується використовувати методику SMART, за якою відповідні формулювання мають бути конкретними (“specific”), вимірювані (“measurable”), досяжні (“achievable”), відповідними (“relevant”), визначені у часі (“time-bound”).

Відповідно до цього слід намагатися уникати формулювати цілі та завдання орієнтовані на процес. Натомість формулювання цілей і завдань проекту мають бути орієнтовані на конкретний РЕЗУЛЬТАТ, а не на процес.

Приклад некоректних формулювання цілі: «Забезпечити розвиток молодіжного духовного потенціалу» - лишається непоясненим конкретний результат виконання цього завдання.

Приклад коректного формулювання цілі: «Створити у Запорізькій області мережу з 5 центрів практичної філософії та підготувати для роботи у них 25 фахівців з екзистенціального консультування, діалогу та медіації (по 5 для кожного центру)».

4.3.5 Важливо, щоб цілі та завдання формулювалися у спосіб, що давав би можливість ВИМІРЮВАТИ прогрес у їх виконанні.

Приклад некоректного формулювання: «сприяти організації дозвілля молоді».

Приклад коректного формулювання: «провести міжнародний філософський фестиваль за участі, як мінімум, 75 представників інституцій у галузі філософії різних країн світу».

4.3.6 Цілі та завдання мають відповідати Вашим конкретними можливостями та ресурсам. І,

нарешті, вони мають взаємоузгоджуватися. Для цього рекомендується використовувати метод побудови древа цілей – схема переходу від місії (головної цілі) до більш часткових цілей і завдань

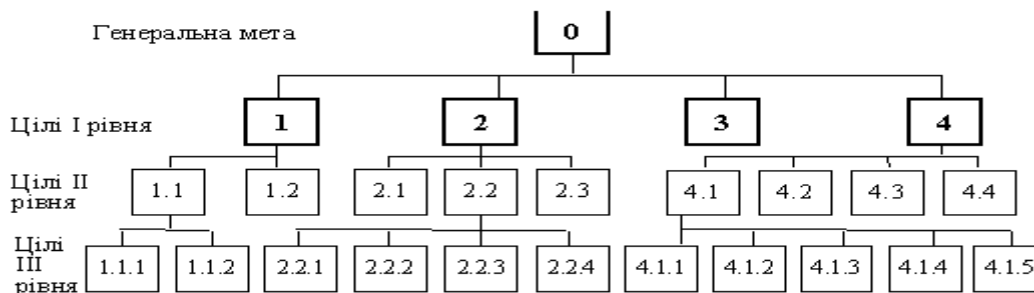

Рис. 3.6. «Дерево цілей» організації

4.3.7 В обґрунтуванні актуальності соціокультурного проєкту, насамперед, визначаються кількісні та якісні показники проблеми, вирішення якої він забезпечує.

Соціокультурна проєктна проблема – це протиріччя між дійсним і бажаним соціокультурними станами певного суспільства або його частини, за якого об’єктивно існує та суб’єктивно усвідомлюється людиною, соціальною групою або суспільством у цілому потреба в конструюванні проєктної моделі соціальних змін. Слід вміти розрізняти реальні проблеми і псевдопроблеми.

Для визначення реальної проблеми рекомендується відповісти на такі питання:

- 1) Як саме і кого саме зачіпає проблемна ситуація?
- 2) Яким є масштаб проблемної ситуації?
- 3) Звідки ми знаємо, що це є проблемою?

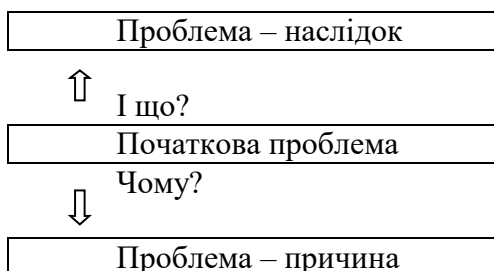
Рекомендації для формулювання проблеми:

Що не робити?	Що робити?
Не використовуйте абстрактні загальні формулювання: «відсутня інфраструктура організації дозвілля»	Використовуйте конкретні предметні визначення: «Відсутній театр/музей/ігровий центр для дітей»
Не називайте проблемою відсутність передбачуваного рішення, оскільки це блокує альтернативні можливості: «Туристичні можливості міста не рекламуються»; «Не створено центр підвищення кваліфікації для працівників сфери культури»	Шукайте реальну проблему, визначаючи причини і наслідки неможливості досягти бажаного стану: «Потенційні туристи не знають про туристичні можливості міста» «Працівники музею не мають можливості отримувати навички та знання, потрібні для впровадження партисипаційних практик роботи з відвідувачами»
Не використовуйте оцінні судження: «Вчителі начальних класів у загальноосвітніх школах не виконують свою роботу»	Опишіть ситуацію, не даючи оцінки: «Програма початкової школи не передбачає набуття учнями філософських компетентностей»
Проблеми не повинні бути уявними:	Опишіть реально існуючі проблеми:

«Недостатня увага до місцевих культурних традицій може привести до конфліктів у територіальній громаді»	«Незнання і нерозуміння місцевих культурних традицій веде до соціальної ізоляції переселенців»
Не вітаються узагальнені позначення групи, яка перебуває в проблемній ситуації: «Деякі молоді люди не можуть знайти собі роботу»	Чітко вказуйте групу, яка перебуває в проблемній ситуації проблемної ситуації: «51% випускників ВНЗ у віці 22-25 років не можуть працевлаштуватися»

4.3.8 Недостатньо просто констатувати наявність проблеми. Необхідно досконально дослідити її, визначити причини і наслідки, а також позначити можливі шляхи вирішення, оскільки їх може бути багато. Для цього рекомендується використовувати древо проблем:

У сильному проекті чітко встановлюються:

- а) конкретні істотні потреби певної кількості визначеної групи людей у реалізації проекту (духовні, освітні, культурні та ін.);
- б) відповідність цих потреб суспільним інтересам (наприклад, тим, що закріплені в офіційних документах – державних програмах, стратегіях, законах та ін.).

Прийоми визначення потреб:

- а) вивчення статистичної інформації, офіційної інформації, урядових та парламентських доповідей, документів місцевих органів влади;
- б) використання результатів соціологічних досліджень;
- в) аналіз матеріалів круглих столів, конференцій; та ін.

4.3.9 Під час складення опису календарного плану виконання заходів проекту рекомендується не прив'язуватися до конкретних календарних дат. Краще зробити розрахунок подій проекту за кількістю тижнів або місяців. У такий спосіб забезпечується дотримання проектної заявки у випадку затримки повідомлення про результати її розгляду конкурсною комісією.

4.3.10 В описі партнерів соціокультурного проекту слід описати, яким чином планується співпраця з іншими організаціями з метою досягнення цілей проекту. Тут важливо надати інформацію про актуальних і потенціальних партнерів проекту. У сильних проектних пропозиціях зазначається про попередні домовленості та досвід співробітництва з тими особами, організаціями, участь яких НЕОБХІДНА для успішної реалізації конкретних завдань проекту. Зазначимо, що

наявність партнерів виступає підтвердженням існування в суспільстві інтересу до Вашого проекту, а відтак, вказує на його актуальність та відповідність громадським запитам.

4.3.11 Переходячи до фінансової частини соціокультурного проекту слід підготувати бюджет.

Бюджет – план розподілу витрат, потрібних для досягнення мети та вирішення завдань проекту.

Функції бюджетування:

1) визначення, чи достатньо ресурсів для здійснення проекту, і чи використовуються наявні ресурси найкращим чином;

2) пошук фінансування;

3) порівняння реальних витрат з витратами, запланованими в бюджеті. Поганий або незрозумілий бюджет ускладнює відстеження реалізації проекту. У той же час, бюджет не є абсолютно жорстко зафіксованим, його можна коригувати вже після початку проекту;

4) оцінка ефективності проекту.

До бюджету проекту включаються витрати понесені тільки під час його реалізації та необхідні для його реалізації.

Усі витрати на розробку проекту (наприклад, переклад на англійську мову, підтримка з боку зовнішніх експертів у розробці проекту, додатковий аналіз або технічна документація) не можуть бути включені до бюджету.

Різновиди витрат:

за характером:

а) прямі витрати – ті, які можуть легко бути співвіднесені з конкретним проектом або діями, безпосередні витрати на реалізацію проекту і фінансування заходів, необхідних для досягнення заявлених цілей;

2) непрямі або «адміністративні» витрати – це витрати, які не можуть бути чітко і однозначно виділені і віднесені до проекту, проте необхідні для його реалізації.

За формою:

1) внески в натуральній формі (in-kind contribution) виражені в грошовому еквіваленті;

2) внески в грошовій формі.

Власний внесок – вимога у більшості грантових конкурсів. Часто як власний внесок показують саме внесок у натуральній формі, оскільки команда проекту може не мати у своєму розпорядженні адекватні фінансові ресурси для проектної діяльності.

За змістом (типові статті бюджету):

- витрати на персонал;

- витрати на поїздки;
- витрати на обладнання і матеріали;
- витрати на послуги.

4.3.12 Рекомендації для розробки бюджету:

- бюджет зазвичай роблять в Microsoft Excel (зразок представлений у додатку 3);
- написання бюджету починається не з цифр, а з цілей і планів проекту: а) Які цілі ми намагаємося досягти? б) Які дії будуть спрямовані на досягнення цих цілей? в) Які ресурси будуть необхідні для цих дій? г) Яка вартість цих ресурсів? д) З яких грошей вони будуть фінансуватися? е) Які очікувані джерела фінансування?

Витрати за бюджетом мають обґрунтовуватися за допомогою вивчення ринкових цін, показників середньої зарплати у певній галузі, вивченням цінових пропозицій декількох (3-4-х) провідних продавців на ринку, що мають добру репутацію і тривалий час здійснюють свою діяльність. Важливо показати грантодавцю спроможність самостійно вирішувати питання залучення коштів. Тим самим Ви підтверджуєте наявність нагальних суспільних потреб у вирішенні завдань проекту. Слід пам'ятати, що внеском можуть бути як гроші, так певні послуги (наприклад, надання приміщень для проведення заходів, обладнання, зв'язок, інформаційно-консультативна підтримка).

4.3.13. Описуючи способи моніторингу та оцінки соціокультурного проекту, звертають увагу на показники результатів та частоту їх перевірки. У сильних проектах визначається особа/особи відповідальна/ні за підготовку описових і фінансових звітів з виконання проекту та строки надання таких звітів грантодавцю та/або громадськості/ЗМІ.

Для визначення результативності проекту можна передбачити використання таких інструментів:

- feed-back анкетування учасників проектних заходів безпосередньо після їх проведення та після певного періоду часу;
- моніторинг засобів інформації;
- соціологічні дослідження;
- моніторингові візити до тих територій, організацій, в яких проводилися заходи за проектом.

4.3.14 Опис заходів з його інформаційної підтримки передбачає визначення різноманітних комунікативних заходів, зокрема:

- підготовка та розміщення у ЗМІ прес-релізів про події проекту, різноманітних інформаційних повідомлень (рекламних статей, посилань на корисні джерела та ін.);
- організація презентацій проекту під час конференцій, круглих столів, передач у ЗМІ;
- ведення блогів, сторінок проекту в мережі Інтернет, соціальних медіа та ін.

4.3.15 Останньою частиною проєкту повинний стати аналіз можливих ризиків реалізації та визначення передбачуваних заходів їх зменшення.

Ризик в управлінні соціокультурним проєктом – це брак інформації про можливі негативні обставини, що можуть виникати у процесі виконання проєкту та спотворювати його результати. Існують різні методики аналізу проєктних ризиків. Один із найбільш простих передбачає якісну експертну оцінку ймовірності різноманітних загроз, що можуть зірвати виконання проєкту.

Приклад:

<i>Загрози</i>	<i>Ступінь ймовірності</i>	<i>Контроль/дії</i>	<i>Відповідальні</i>
<i>Транспортні перешкоди (перенесення рейсів, відсутність квитків та ін.)</i>	<i>Середня</i>	<i>Попередні замовлення квитків, передбачення можливості перегляду часу початку заходів</i>	<i>Команда</i>
<i>Нещасні випадки з учасниками під час проїзду/проживання</i>	<i>Низька</i>	<i>Страхування учасників/інструктування з техніки безпеки</i>	<i>Команда</i>
<i>Хвороба, раптові розлади здоров'я учасників</i>	<i>Середня</i>	<i>Наявність аптечки, можливості викликати невідкладну медичну допомогу</i>	<i>Команда</i>
<i>Відсутність, запізнення організаторів та виконавців заходів</i>	<i>Низька</i>	<i>Переконання організаторів, виконавців у надзвичайній пріоритетності заходів, забезпечення їх взаємозамінності</i>	<i>Команда</i>
<i>Вихід із ладу обладнання, перебої з електричною енергією</i>	<i>Середня</i>	<i>Попереднє випробовування обладнання, забезпечення альтернативних джерел енергії</i>	<i>Команда</i>

4.4. Рекомендації для підготовки презентації.

4.4.1 Технічні рекомендації для підготовки слайдів:

- використовувати популярний простий шрифт;
- максимум 3 кольори на слайді;
- високий контраст зображення;
- відсутність складної анімації;
- помірне використання діаграм, графіків, малюнків;
- відмова від трьохмірних діаграм, колонтитулів, всього, що може відволікти увагу;
- використання правила 1X 6X 6 (одна ідея в одному слайді, максимум шість строк у слайді, максимум 6 слів у стрічці);

- цифри мають бути великі;
- кожен слайд повинний бути самодостатнім (копіювати контакти, назву проекту)

4.4.2 Рекомендації для поведінки доповідача під час виступу:

- займати зручну і впевнену позицію;
- підтримувати зворотний зв'язок з аудиторією (задавати питання, емпатія, стежити за невербальною мовою аудиторії);
- управляти увагою аудиторії (паузи, протидія блокуванню виступу та ін.).

5. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Захист проекту	Захист проекту	Підготовка та оформлення соціокультурного проекту згідно з рекомендаціями	Максимальна кіл-ть балів – 60 1) рівень цілосності та глибини обґрунтування актуальності проблеми (12 балів); 2) рівень логічної послідовності, чіткість визначення зв'язку між описаною проблемою, метою, завданнями та запланованими заходами (12 балів); 4) чіткість у визначення цільової аудиторії та бенефеціаріїв проекту (12 балів); 5) реалістичність планів реалізації проекту та індикаторів його успішності (12 балів).	60
		Презентація проекту	Максимальна кіл-ть балів – 40. При цьому оцінюється глибина володіння темою, логічність та послідовність (10 балів), стиль й грамотність виступу (10 балів); вміння управляти увагою аудиторії (10 балів); вміння встановлювати зворотний зв'язок, відповідати на питання (10 балів)	40
Усього за підсумковий семестровий контроль				100

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов'язковим повторним курсом)		

6. Рекомендована література

Основна:

1. Блага Н. В. Управління проєктами : навч. посіб. / Наталія Блага ; Львів. держ. ун-т внутр. справ. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2021. 151 с.;
2. Бутченко Т. І. Соціальне проектування : навч. посіб. / Тарас Бутченко. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 107 с.
3. Волинець Д. CURLY менеджмент: як управляти проєктами, не зраджуючи себе / Д. Волинець. Київ : Publishing, 2023. 200 с.;
4. Гавловська Н. І. Управління проєктами : навч. посіб. / Н. І. Гавловська, Є. М. Рудніченко. Хмельницький : ХНУ, 2022. 258 с.;
5. Шестакова К. Соціальне проектування: підготовка та евалюація проєкту : навч. посіб. / Катерина Шестакова ; Чернівець. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича. Чернівці : Чернівець. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича : Рута, 2021. 183 с.

Додаткова

1. Бутченко Т. І. Соціально-політичне проектування: проблема взаємозв'язку суспільних потреб і державних інтересів : монографія. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2011. 280 с.
2. Європейська проєктна культура в Україні: стан, проблеми, перспективи : зб. матеріалів Міжнар. наук.-практ. конф. 29-30 трав. 2020 р. / [за ред.: О. Гури, В. Меньяло] ; Запоріз. нац. ун-т [та ін.]. Запоріжжя : Гельветика, 2020. 215 с.;
3. Європейські фонди для самоврядування України – як правильно управляти європейським проєктом / [ред.кол.:Гжежок Жезьнік, Іван Кульчицький, Вітольд Монкевіч; пер. Маркіян Желяк, Бюро перекладів PRZEKLADY.PL]. Варшава : [Фонд розвитку місцевої демократії], 2008. 144 с.;
4. Лутай Л. А. Теоретичні засади управління проєктами публічних та соціальної сфер / Л. А. Лутай, І. М. Баранець. *Ринок праці та зайнятість населення*. 2018. № 3. С. 20-25;
5. Проектування міських територій : підручник : у 2 ч. Ч.1 / [за ред. В. Т. Семенова, І. Е. Линник] ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2018. 449 с.;
6. Основи формування європейської проєктної культури : навч.-метод. посіб. / [В. І. Меньяло та ін.] ; Європ. проєкт EUROPROC ("Європ. проєкт. культура"). Запоріжжя : Просвіта, 2019. 343 с.;
7. Суїменко Є. І. Соціальна інженерія : експерим. курс лекцій : навч. посіб. / Є. І. Суїменко ; НАН України, Ін-т соціол., Вища шк. соціол. Київ : [б. в.], 2011. 224 с.;
8. Тарасюк Г. М. Управління проєктами : навч. посібник для внз / Г. М. Тарасюк. 3-тє вид., стер. Київ : Каравела, 2018. 320 с.;
9. 100 ідей для Президента та Уряду України: проєктні ініціативи у сфері публічного управління :

зб. наук. пр. : у 2 т. / [редкол.: Н. І. Обушна, А. П. Рачинський, С. К. Хаджирадева (голова)] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ : НАДУ, 2020 . Т. 1. 2020. 271 с. ;
10. 100 ідей для Президента та Уряду України: проєктні ініціативи у сфері публічного управління : зб. наук. пр. : у 2 т. / [редкол.: Н. І. Обушна, А. П. Рачинський, С. К. Хаджирадева (голова)] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України. Київ : НАДУ, 2020 . Т. 2. 2020. 246 с. ;

7. Інформаційні ресурси

1. Аналітичний звіт за результатами дослідження проєктів відновлення та розвитку в малих громадах України. Київ, 2023. URL: <https://vidprovidalni.org/2023/09/12/analychnyj-zvit-za-rezultatamy-doslidzhennya-proyektiv-vidnovlennya-ta-rozvytku-v-malyh-gromadah-ukrayiny/>
2. Відкриті дані для розвитку громад: рецепти успіху та застосування. 2020. URL: <https://www.gurt.org.ua/articles/58824/>
3. Зезюліна К., Овчаренко О., Плоский О. Практики діалогу для порозуміння та участі. Як залучати та надихати на зміни у громадах. Київ, 2023. 138 с. URL: <https://u-lead.org.ua/>
4. Маматова Т., Чикаренко І., Бородін Є. Цифрові платформи Smart Specialisation Platform та Espon: структура та можливості для регіонів і громад ЄС Аспекти публічного управління. 2022. Том 10 № 6 С. 37-45. URL: <https://aspects.org.ua/>
5. Місцеве самоврядування в цифрах: дані Моніторингу реформи станом на 1 жовтня 2023 року URL: <https://decentralization.gov.ua/news/17319>
6. Навзаєм Talks: креативний сектор та війна URL: <https://biggggidea.com/practices/navzaem-talks-kreativnij-sektor-ta-vijna/>
7. Пітчінг проєкту: як підготуватися та вразити слухачів. URL: <https://www.prostir.ua/?library=pitchynh-projektu-yak-pidhotuvatysya-ta-vrazyty-sluhachiv>
8. Пітчінг проєкту онлайн: 20 простих порад. URL: <https://euprostir.org.ua/practices/150905>
9. Пітчінг у твоєму місті. URL: <https://pitching.in.ua/>
10. Участь молоді в молодіжному муніципальному плануванні: навчально-методичний посібник / За заг. ред. Т.І. Бутченка. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2016. 99 с. URL: https://youthplanning.org/wp-content/uploads/2021/03/IYMP_manual.pdf

8. Регуляції і політики

Відвідування консультація. Регуляція пропусків. Успішна підготовка проєкту передбачає обов'язкове відвідування консультацій. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати консультації, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуальних зустрічей.

Політика академічної доброчесності. Текст проєкту перевіряється на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського:

<http://www.nbu.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR:

<https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на захисту проєкту. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Комунікація. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання виконаних проєктів, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу ngml@ukr.net. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи. Для отримання швидкої відповіді пишiть повідомлення у Viber.

ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025 рр.

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ. Студенти і викладачі Запорізького національного університету несуть персональну відповідальність за дотримання принципів академічної доброчесності, затверджених **Кодексом академічної доброчесності ЗНУ**: <https://tinyurl.com/ya6yk4ad>. Декларація академічної доброчесності здобувача вищої освіти (додається в обов'язковому порядку до письмових кваліфікаційних робіт, виконаних здобувачем, та засвідчується особистим підписом): <https://tinyurl.com/y6wzzlu3>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yced57la>.

НЕФОРМАЛЬНА ОСВІТА. Порядок зарахування результатів навчання, підтверджених сертифікатами, свідоцтвами, іншими документами, здобутими поза основним місцем навчання, регулюється Положенням про порядок визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті: <https://tinyurl.com/y8gbt4xs>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bqb9p>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: [\(061\) 227-12-76](tel:+380612271276)

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ.

Наукова бібліотека: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):

<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою: moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу. Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:

<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>